NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.017.01.2016
P/16/017

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/16/017 – Gospodarowanie środkami funduszy celowych będących w dyspozycji Ministra Skarbu Państwa

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler

Stefania Zalewska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/127/2016 z dnia 11 sierpnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana

ALUMAST Spółka Akcyjna[1] w Wodzisławiu Śląskim, ul. Marklowicka 30, 44-300 Wodzisław Śląski

Kierownik jednostki kontrolowanej

Zbigniew Szkopek, Prezes Zarządu Spółki

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie[2] działalność ALUMAST SA w zakresie wykorzystania środków publicznych na restrukturyzację uzyskanych od Ministra Skarbu Państwa[3] ze środków Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców[4].

Uzasadnienie oceny ogólnej

Spółka złożyła do Ministerstwa Skarbu Państwa[5] rzetelnie przygotowany wniosek o udzielenie wsparcia na restrukturyzację w formie dotacji (w 2012 r.), a wskazany w nim cel wynikał z rzeczywistych potrzeb przedsiębiorstwa.

Otrzymane z Funduszu wsparcie w formie dotacji (4 771,1 tys. zł) zostało wykorzystane zgodnie z zawartą umową, na spłatę zobowiązań objętych restrukturyzacją w łącznej wysokości 4 762,9 tys. zł (w tym objętych układem sądowym, porozumieniami, zobowiązań poza układem oraz bieżących z tytułu dostaw i usług), co stanowiło 99,8% otrzymanej dotacji oraz na współfinansowanie kosztów emisji akcji w 2014 r. w kwocie 8,3 tys. zł (0,2%).

W proces restrukturyzacji zaangażowano środki własne Spółki w wysokości 1 708,3 tys. zł, z których 1 647,6 tys. zł (96,4%) pochodziło z podwyższenia kapitału zakładowego.

Wszystkie działania restrukturyzacyjne określone w Planie Restrukturyzacji były przez Spółkę realizowane terminowo, zgodnie z harmonogramem, a założone cele zostały osiągnięte w trakcie realizacji umowy.

Zgodnie z Planem Restrukturyzacji przeprowadzono zmiany restrukturyzacyjne w najważniejszych obszarach funkcjonowania Spółki. Uregulowano wszystkie zobowiązania Spółki objęte restrukturyzacją, zredukowano zbędne aktywa,

[1] Zwana dalej ALUMAST SA, „Spółką" lub „przedsiębiorstwem".
[2] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.
[3] Zwanego dalej „Ministrem SP".
[4] Zwanego dalej „Funduszem" lub „FRP".
[5] Zwanego dalej „MSP".

zoptymalizowano wykorzystanie powierzchni biurowych i produkcyjnych, ograniczono zatrudnienie i otwarto nowe kanały dystrybucji.

Oddłużenie Spółki i wdrożenie zaplanowanych działań restrukturyzacyjnych umożliwiło odtworzenie kapitału obrotowego, podwyższenie kapitałów własnych i zwiększenie rentowności Spółki oraz miało wpływ na znaczną poprawę jej wyników finansowych, przy czym pełna ocena trwałości efektów wykorzystanej pomocy, w tym przywrócenia Spółce długookresowej zdolności do konkurowania na rynku, będzie możliwa po upływie założonego w Planie Restrukturyzacji terminu osiągniecia tego celu (31 grudnia 2016 r.).

W latach 2014-2016 (I półrocze)[6] Spółka spełniła zawarte w umowie zobowiązania dotyczące środków wyrównawczych oraz wywiązywała się z wynikających z umowy obowiązków sprawozdawczych z wykorzystania otrzymanej pomocy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Udzielenie wsparcia ze środków Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców

Opis stanu faktycznego

1.1. Stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorców[7], ALUMAST SA[8] złożyła 20 września 2012 r. wniosek o udzielenie pomocy na restrukturyzację w formie dotacji w kwocie 4 771 133,21 zł wraz z „Planem restrukturyzacji Spółki ALUMAST SA”[9].
Na pisemne wezwanie Ministra Skarbu Państwa[10] wniosek został uzupełniony o uzasadnienie do złożenia wniosku o pomoc na restrukturyzację poza procedurą[11] oraz o analizę i ocenę sytuacji finansowej spółki za poprzednie trzy lata obrotowe. O wymagane elementy został uzupełniony również Plan Restrukturyzacji[12] i Analiza rynku[13].

W odpowiedzi na kolejne pismo MSP[14], Spółka udzieliła wyjaśnień w zakresie: podejścia do zarządzania kapitałem obrotowym, decyzji o inwestycji (adaptacja wynajmowanej hali na zakład produkcyjny), zawierania transakcji walutowych w 2008 r., przyczyn wstrzymania prac wdrożeniowych związanych z systemem zarządzania kapitałem obrotowym, założeń dotyczących wysokości przychodów, przyczyn niezrealizowania założonego w planie restrukturyzacji wyniku na sprzedaży w 2012 r. oraz wysokości wnioskowanej kwoty pomocy. Spółka

---

6 Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2016 r., z uwzględnieniem zdarzeń poza tym okresem, które miały wpływ na działalność objętą kontrolą[7]. W brzmieniu wówczas obowiązującym - Dz. U. Nr 189, poz. 1128, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie pomocy publicznej”.

7. W brzmieniu wówczas obowiązującym - Dz. U. Nr 189, poz. 1128, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie pomocy publicznej”.

8 Zawiązanie spółki akcyjnej nastąpiło 18 stycznia 2000 r. (Akt notarialny rep. A nr 351/2000). Spółka jest producentem i sprzedawcą masztów flagowych, słupów oświetleniowych oraz systemów reklamowych. Tworzy grupę kapitałową, w której jest podmiotem dominującym.

9 Zwany dalej „Planem Restrukturyzacji”. Przekazany do MSP Plan Restrukturyzacji został zatwierdzony przez Zarząd Spółki Uchwałą nr 1/09/2012 z dnia 3 września 2012 r. W porównaniu do wersji poprzedniej dokonano kolejnej zmiany okresu realizacji na lata 2008-2016.

10 Pismo MSP/DR/3355/12 z 18 października 2012 r.

11 Na podstawie § 14 ust 4 rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej.

12 Plan Restrukturyzacji został uzupełniony o następujące elementy: prezentację różnych założeń rynkowych wynikających z rynku badań, analizę przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej Spółki, prezentację proponowanej przyszłej strategii Spółki, opis i przegląd różnych środków restrukturyzacji i związanych z nimi kosztów, informację o zdolnościach produkcyjnych, projektowane zyski i straty w okresie 2012-2016 wraz z szacowaną stopą zwrotu z kapitału oraz studium wrażliwości. Do planu restrukturyzacji dołączono również analizę i ocenę sytuacji finansowej spółki za ostatnie trzy lata obrotowe. Analizę rynku uzupełniono o elementy dotyczące: udziału głównych konkurentów w rynku światowym, wspólnotowym i krajowym, ewolucji udziału przedsiębiorstwa w rynku w ciągu ostatnich lat, oceny całkowitych zdolności produkcyjnych oraz popytu na poziomie krajowym i Wspólnoty, prognozy trendów popytu zdolności produkcyjnych w najbliższych latach.

13 Dokument wymagany zgodnie z § 13 ust. 3 pkt 10 rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej.

14 Pismo DR-RK-610-1/12 z dnia 11 kwietnia 2013 r.

przekazała również do MSP sprawozdanie finansowe za 2012 r. (wraz z opinią biegłego rewidenta), informacje o aktualnym zadłużeniu oraz informacje o podmiotach w grupie kapitałowej.

Po dziewięciu miesiącach od dnia złożenia wniosku Minister Skarbu Państwa w dniu 25 czerwca 2013 r. wydał oświadczenie o zamiarze udzielenia pomocy publicznej na restrukturyzację w formie dotacji w kwocie 4 771,1 tys. zł i zatwierdził przedłożony Plan Restrukturyzacji. Udzielenie pomocy zostało uwarunkowane uzyskaniem pozytywnej opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów[15], zatwierdzeniem projektu pomocy przez Komisję Europejską[16], złożeniem oświadczenia, aktualnego na dzień udzielania pomocy publicznej, że nie został rozpoczęty proces przygotowania wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego lub likwidacji Spółki oraz zapewnieniem przez Spółkę wkładu własnego w wysokości 1 590,4 tys. zł, stanowiącego 25% kosztów restrukturyzacji, który miał pochodzić z emisji akcji objętych przez akcjonariuszy Spółki[17].

(dowód: akta kontroli str. 20-88, 89-153)

Z wnioskiem o wydanie opinii w sprawie projektu pomocy na restrukturyzację Spółka wystąpiła do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów[18] w dniu 1 lipca 2013 r. Po złożeniu przez Spółkę dodatkowych dokumentów i wyjaśnień w zakresie planowanej restrukturyzacji, Prezes UOKiK 19 listopada 2013 r. wydał opinię do projektu pomocy publicznej[19] W związku z wątpliwościami w zakresie zgodności planowanej pomocy z zasadami rynku wewnętrznego, Prezes UOKiK uzależnił notyfikację projektu pomocy od podtrzymania przez Ministra SP dotychczasowej opinii o możliwości udzielenia pomocy. Minister SP 19 grudnia 2013 r. podtrzymał wydane wcześniej (25 czerwca 2013 r.) oświadczenie o zamiarze udzielenia Spółce pomocy publicznej na restrukturyzację w formie dotacji, w wysokości 4 771,1 tys. zł[20].

W dniu 19 grudnia 2013 r. Prezes UOKiK notyfikował Komisji Europejskiej[21] projekt pomocy na restrukturyzację Spółki.

Komisja Europejska, po uzyskaniu od Spółki aktualnych prognoz finansowych i dodatkowych wyjaśnień nt. planowanej restrukturyzacji[22], wydała w dniu 23 lipca 2014 r. pozytywną decyzję o zgodności pomocy publicznej na rzecz Spółki z rynkiem wewnętrznym[23].

Spółka nie korzystała wcześniej z pomocy publicznej lub innej formy pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 89-155, 173-395)

1.2. Wsparcie udzielone przez Ministra Skarbu Państwa zostało przewidziane w Planie Restrukturyzacji jako niezbędne do przywrócenia równowagi finansowej i długookresowej zdolności do konkurowania na rynku[24]. Uzasadniając konieczność uzyskania pomocy, Spółka wykazała, że znajdowała się w trudnej sytuacji ekonomicznej i spełnia kryteria „przedsiębiorstwa zagrożonego" określone w pkt. 10 lit. c oraz w pkt. 11 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa

15 Zwany dalej „Prezesem UOKiK".
16 Zwaną dalej „KE".
17 Oświadczenie Ministra SP o zamiarze udzielenia pomocy publicznej na restrukturyzację nr Dr-RK-610-1/12 (DR/2173/13).
18 Zwany dalej „Prezesem UOKiK".
19 Opinia Nr 4/2013/Ir/MZ z dnia 19 listopada 2013 r.
20 Pismo Ministra SP nr DRiPP-RK-610-1/13 (MSP/DRiPP/371/13) z dnia 19 grudnia 2013 r.
21 Zwanej dalej „KE".
22 Wyjaśnienia udzielone przez Spółkę na pytania KE w pismach UOKiK z dnia 27 lutego 2014 r., 17 kwietnia 2014 r., 13 maja 2014 r.
23 Decyzja nr SA.38024 (2013/N), zwana dalej „Decyzją KE".
24 Według § 2 pkt 8 rozporządzenia w sprawie pomocy, pomoc na restrukturyzację, to pomoc przewidziana w planie restrukturyzacji, udzielana przedsiębiorcy w celu realizacji procesu restrukturyzacji ograniczona do minimum niezbędnego do przywrócenia przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkurowania na rynku.

w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw[25], gdyż od 2009 r. podlegała procedurze upadłościowej, a wyniki finansowe potwierdzały problem z płynnością finansową skutkujący brakiem możliwości dokończenia, rozpoczętego w 2008 r., procesu restrukturyzacji.

Upadłość ALUMAST SA z możliwością zawarcia układu została ogłoszona przez Sąd, na wniosek Spółki[26], 8 października 2009 r. Postanowienie o zatwierdzeniu układu zawartego z wierzycielami zostało wydane przez Sąd 5 lipca 2011 r., natomiast postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego – 28 lipca 2011 r. Spłatę zobowiązań objętych układem rozpoczęto w czerwcu 2012 r., zaś płatność ostatniej raty w ramach układu zaplanowano na grudzień 2016 r.

Według sprawozdań finansowych, w latach 2011-2013[27] Spółka notowała rosnące zadłużenie: zobowiązania krótkoterminowe wzrosły z 2 968,3 tys. zł w 2011 r. do 4 641,7 tys. zł w 2012 r. i 5 327,9 tys. zł w 2013 r. Zmniejszeniu ulegała wartość kapitałów obrotowych, która była ujemna w każdym roku finansowym i wynosiła odpowiednio -39,0 tys. zł, -1 917,6 tys. zł i -2 303,4 tys. zł. Za 2011 r. Spółka odnotowała stratę netto w wysokości 2 349,1 tys. zł. Za lata 2012-2013 Spółka odnotowała zysk netto w kwotach odpowiednio: 642,7 tys. zł i 447,3 tys. zł.
Biegły rewident, przedstawiając opinię o sprawozdaniach uznał - z zastrzeżeniami, że sprawozdania finansowe przedstawiały m.in. rzetelnie i jasno wszystkie istotne informacje, sprawozdania sporządzono zgodnie z określonymi w ustawie o rachunkowości oraz przyjętymi przez Spółkę zasadami i były zgodne z wpływającymi na formę i treść przepisami prawa. Zastrzeżenia dotyczyły odroczonego podatku dochodowego i rezerwy na zobowiązania warunkowe. Zaksięgowanie tych pozycji, zgodnie z opinią biegłego rewidenta, spowodowałoby odnotowanie strat w wysokości 931,5 tys. zł za 2012 r. i 1 126,9 tys. zł za 2013 r.[28]

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, stosownie do art. 397 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych[29], ze względu na wykazaną w bilansie wielkość straty przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią kapitału zakładowego, podejmowało corocznie decyzję o dalszym istnieniu Spółki[30].

Podstawę określenia celu wsparcia stanowiły dokumenty załączone do wniosku zgodnie z § 13 pkt 3 rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej, w tym m.in.: Plan Restrukturyzacji, sprawozdania finansowe za lata 2009-2011 wraz z opiniami i raportami biegłego rewidenta z ich badania, a także inne dokumenty przedstawiające sytuację Spółki, w tym: postanowienia w sprawie postępowania upadłościowego, korespondencja z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych[31] i Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych[32], porozumienia z wierzycielami, zestawienia zobowiązań, projekcje finansowe Spółki na lata 2012-2016 oraz *Analiza rynku masztów flagowych i słupów oświetleniowych*.

(dowód: akta kontroli str. 22-27, 172-338, 377-398, 807-852, 891-946)

1.3. Według Planu Restrukturyzacji, termin zakończenia procesu restrukturyzacji został ustalony na grudzień 2016 r.

---

25 Dz. Urz. UE C 244 z 1.10.2004, str. 2, ze zm.
26 Z 18 maja 2009 r.
27 Dane według sprawozdań finansowych za lata 2011-2013, które zostały zbadane przez biegłego rewidenta i zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki.
28 Fakt ten został uwzględniony przez KE w decyzji z 23 lipca 2014 r.
29 Dz.U. z 2016 r. poz.1578. Dalej także: ksh.
30 Uchwała nr/nr: 15/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r., 15/2013 z 14 czerwca 2013 r., 18/2014 z 30 czerwca 2014 r.
31 Zwanym dalej „ZUS".
32 Zwanym dalej „PFRON".

Przedsiębiorstwo zobowiązało się do współfinansowania kosztów restrukturyzacji ze środków własnych w łącznej wysokości 1 708,3 tys. zł pozyskanych z emisji akcji w 2011 r. i w 2014 r. (odpowiednio w kwotach 447,6 tys. zł i 1 200,0 tys. zł) oraz ze sprzedaży samochodów (60,7 tys. zł). Wkład własny Spółki stanowił 26,4% łącznych kosztów restrukturyzacji (6 479,5 tys. zł) i był niższy niż wymagany od średnich przedsiębiorstw (40%). Uznając wkład własny Spółki za wystarczający, KE uwzględniła następujące okoliczności:

– fakt, że siedziba Spółki mieści się na obszarze objętym pomocą regionalną[33];
– uznanie Spółki za średnie przedsiębiorstwo z powodu przekroczenia w 2009 r. pułapu zatrudnienia jedynie o 0,2 ekwiwalentu pełnego czasu pracy, przy czym obroty Spółki i roczna suma bilansowa były niższe w latach 2009-2013 od pułapów finansowych obowiązujących w odniesieniu do tej kategorii przedsiębiorstw[34]. Z powodu gwałtownego spadku zatrudnienia w 2012 r. (do 30 pracowników) Spółka odzyskała status małego przedsiębiorstwa[35];
– pochodzenie wkładu własnego z długoterminowej inwestycji kapitałowej prywatnego inwestora, co w ocenie KE wzmocniło przekonanie o odzyskaniu przez Spółkę rentowności.

(dowód: akta kontroli str. 378-392)

1.4. Spółka otrzymała wsparcie 29 września 2014 r., zgodnie z postanowieniami Umowy udzielenia pomocy publicznej na restrukturyzację w formie dotacji (§ 4 pkt 4), w terminie siedmiu dni od przedłożenia Ministrowi SP dokumentu potwierdzającego wpływ do Spółki środków w kwocie 1 200,0 tys. zł pozyskanych z emisji akcji w 2014 r. (22 września 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 156-160)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Spółka prawidłowo przygotowała wniosek o udzielenie wsparcia, a wskazany w nim cel wynikał z rzeczywistych potrzeb przedsiębiorstwa.

2. Wykorzystanie udzielonego wsparcia

Opis stanu faktycznego

2.1. Umowa udzielenia pomocy publicznej na restrukturyzację w formie dotacji, w wysokości 4 771,1 tys. zł, została zawarta pomiędzy Ministrem Skarbu Państwa i Zarządem Spółki 11 września 2014 r.[36] Według postanowień umowy, Spółka zobowiązała się do zrealizowania Planu Restrukturyzacji[37] i wykorzystania kwoty otrzymanej dotacji na pokrycie kosztów restrukturyzacji, określonych w Planie Restrukturyzacji i Decyzji KE. W umowie Spółka zobowiązała się do współfinansowania kosztów restrukturyzacji ze środków własnych, tj. pozyskanych z emisji akcji w 2014 r. w kwocie 1 200,0 tys. zł. Jednocześnie w umowie wskazano, że środki z emisji akcji w 2011 r. w wysokości 447,6 tys. zł oraz ze sprzedaży samochodów w wysokości 60,7 tys. zł zostały przeznaczone na cele restrukturyzacji. Ponadto Spółka zadeklarowała zastosowanie środków wyrównawczych (wyrównujących zakłócenia na rynku) polegających na

[33] W rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanym dalej „TFUE".
[34] Na podstawie Zalecenia Komisji 2003/351/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich, Dz. U. L nr 124 z 20.05.2003 r., s.36.
[35] Jw.
[36] Akt notarialny rep. A nr 15187/2014), zwana dalej „umową o udzielenie pomocy publicznej".
[37] Plan Restrukturyzacji, zatwierdzony do realizacji przez Ministra SP wraz z pismami UOKiK do KE z dnia 27 lutego 2014 r., 17 kwietnia 2014 r. i 13 maja 2014 r. stanowił Załącznik Nr 1 do Umowy o udzieleniu pomocy publicznej na restrukturyzację (§ 1 pkt 5 Umowy).

ograniczeniu rocznych wielkości produkcji masztów flagowych i flag w okresie restrukturyzacji, tj. do końca 2016 r.[38]

(dowód: akta kontroli str. 161-395)

Działania przewidziane w umowie Spółka zrealizowała terminowo, zgodnie z harmonogramem przyjętym w Planie Restrukturyzacji[39].

Postanowienia umowy dotyczące przeznaczenia środków uzyskanych ze sprzedaży samochodów (60,7 tys. zł) i z emisji akcji w 2011 r. (447,6 tys. zł) na współfinansowanie kosztów restrukturyzacji zostały zrealizowane przed złożeniem przez Spółkę wniosku o wsparcie.

Sprzedaż dziewięciu samochodów nastąpiła w latach 2008-2012 (czerwiec). Z uzyskanych środków sfinansowano: odprawy dla pracowników zwolnionych w tym okresie w ramach restrukturyzacji zatrudnienia (55,0 tys. zł) oraz przebudowę stron internetowych zrealizowaną w ramach restrukturyzacji handlowej (5,7 tys. zł). Wpływy z przeprowadzonej pod koniec 2011 r.[40] emisji akcji w wysokości 447,6 tys. zł przeznaczono na spłatę (w 2012 r.) pierwszych wymagalnych rat zobowiązań objętych układem sądowym (221,7 tys. zł), wynikających z porozumień z wierzycielami (75,4 tys. zł) oraz na spłatę części publicznoprawnych zobowiązań pozaukładowych wobec ZUS i PFRON (150,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 164-165, 172-376, 447-484)

Przekazane środki pomocy publicznej (4 771,1 tys. zł) zostały wykorzystane - zgodnie z warunkami umowy - na pokrycie kosztów restrukturyzacji określonych w Planie Restrukturyzacji, tj. na spłatę zobowiązań objętych restrukturyzacją wraz z odsetkami[41] oraz na współfinansowanie wydatków związanych z emisją akcji w 2014 r.

Na realizację zobowiązań ze środków pomocy wydatkowano łącznie 4 762,9 tys. zł, co stanowiło 99,8% otrzymanej dotacji.

W okresie od 29 września do 30 grudnia 2014 r. uregulowano: zobowiązania objęte układem sądowym (w tym wobec ZUS, PFRON, banków i dostawców) w łącznej wysokości 2 037,9 tys. zł, zobowiązania objęte porozumieniami w wysokości 202,3 tys. zł, zobowiązania publicznoprawne poza układem (ZUS, PFRON) w wysokości 2 460,0 tys. zł oraz bieżące z tytułu dostaw i usług w wysokości 62,7 tys. zł.

Otrzymane wsparcie umożliwiło spłatę 74,4% zobowiązań Spółki objętych restrukturyzacją (6 398,5 tys. zł).

Pozostałe zobowiązania w kwocie 1 188,0 tys. zł sfinansowano, zgodnie z postanowieniami umowy, ze środków pochodzących z emisji akcji w 2014 r. Uregulowano zobowiązania objęte układem sądowym w wysokości 236,7 tys. zł oraz zobowiązania bieżące z tytułu dostaw i usług w łącznej kwocie 951,3 tys. zł.

---

[38] Ograniczenia rocznych wielkości produkcji masztów aluminiowych stożkowych z 330 do 10 sztuk, masztów aluminiowych teleskopowych z 1 992 do 345 sztuk, masztów z włókna szklanego z 702 do 561 sztuk, flag z 5 184 do 2 810 sztuk.

[39] Według aktualizacji zamieszczonej w piśmie UOKiK do KE z 27 lutego 2014 r. nr DDO-552-5(8)13/MZ. W harmonogramie przyjęto rozpoczęcie w 2008 r. działań w ramach restrukturyzacji: organizacji i zatrudnienia, finansowej oraz działalności handlowej, natomiast rozpoczęcie działań majątkowych zaplanowano na 2009 r. Termin ich zakończenia zaplanowano na 2012 r., z wyjątkiem restrukturyzacji finansowej, na realizację której wnioskowano o pomoc publiczną. W przypadku restrukturyzacji finansowej zaplanowano alternatywnie dwa terminy zakończenia: - grudzień 2016 r. (tj. data wynikająca z harmonogramu rat ustalonego przez sąd w postępowaniu upadłościowym) i 2014 r. (przy założeniu otrzymania pomocy publicznej w czerwcu 2014 r.). Ostatecznie KE określiła w swojej decyzji termin spłaty zobowiązań - do 31 grudnia 2016 r.

[40] Środki pozyskane z emisji akcji wpłynęły na rachunek Spółki akcji 21 października 2011 r.

[41] Na dzień 31 marca 2013 r. łączna wysokość zobowiązań wraz z odsetkami wynosiła 6 398,5 tys. zł. Kwota obejmowała zobowiązania: objęte układem (w wysokości 2 531,9 tys. zł), objęte porozumieniami (264,2 tys. zł), publicznoprawne pozaukładowe (2 187,9 tys. zł), bieżące z tytułu dostaw i usług (966,9 tys. zł) oraz objęte restrukturyzacją spłacone przez Spółkę ze środków własnych w latach 2011-2012 (447,6 tys. zł).

W wyniku otrzymanej pomocy Spółka zrealizowała wszystkie zobowiązania objęte restrukturyzacją do 30 grudnia 2014 r., tj. na dwa lata przed terminem określonym w Planie Restrukturyzacji (31 grudnia 2016 r.).

Wydatki związane z emisją akcji w 2014 r. (20,3 tys. zł) zostały sfinansowane w latach 2014-2015 środkami pomocy w wysokości 8,3 tys. zł oraz środkami pozyskanymi z tej emisji, w wysokości 12,0 tys. zł.

Ostatniej płatności z rachunku, na którym ulokowano środki pomocy publicznej na restrukturyzację, dokonano 11 grudnia 2015 r. Termin ostatecznego zakończenia współfinansowania działań ujętych w programie restrukturyzacji ustalony na 31 grudnia 2016 r. został zachowany.

(dowód: akta kontroli str. 447-571)

Spółka spełniła zawarte w umowie zobowiązania dotyczące środków wyrównawczych i nie przekroczyła rocznych limitów wielkości produkcji masztów flagowych (teleskopowych, stożkowych i kompozytowych) oraz zakupu flag w latach 2014-2016 (I półrocze).

(dowód: akta kontroli str. 642-739)

2.2. Celem strategicznym restrukturyzacji Spółki było przywrócenie równowagi finansowej i długookresowej zdolności do konkurowania na rynku. Zakres restrukturyzacji określony w planie obejmował zmiany w najważniejszych obszarach działalności Spółki, tj. w obszarze majątkowym, organizacyjnym i zatrudnienia, handlowym oraz finansowym. W zakresie restrukturyzacji majątkowej zaplanowano ograniczenie kosztów poprzez redukcję zbędnych aktywów oraz ograniczenie wynajmowanych powierzchni biurowych i produkcyjno-magazynowych. Zmiany organizacyjne i zatrudnienia zakładały optymalizację wielkości i struktury zatrudnienia. W ramach restrukturyzacji działalności handlowej zamierzano wzmocnić kanały dystrybucji oraz wzbogacić działalność promocyjną. W zakresie restrukturyzacji finansowej zaplanowano spłatę zobowiązań Spółki, podwyższenie kapitałów własnych, odtworzenie kapitału obrotowego oraz zwiększenie rentowności.

Realizację procesu restrukturyzacji przewidziano na lata 2008-2016.

Po zawarciu Umowy o udzieleniu pomocy na restrukturyzację do dnia czynności kontrolnych NIK Plan Restrukturyzacji nie był zmieniany.

(dowód: akta kontroli str. 172-376, 444)

Określone w Planie Restrukturyzacji środki zostały wdrożone terminowo i w pełnym zakresie. Oprócz działań wymienionych w pkt 2.1 niniejszego wystąpienia, zrezygnowano w 2012 r. z wynajmu wiaty i lokalu w Warszawie, przez co ograniczono koszty roczne wynajmu odpowiednio o 12,0 tys. zł i 22,8 tys. zł.

Do końca 2012 r. Spółka zmniejszyła zatrudnienie o 35 pracowników[42]. Koszty odpraw zostały sfinansowane ze środków własnych Spółki. W latach 2014-2015 zwiększono ponownie zatrudnienie z 30 do 52 osób[43]. Według wyjaśnień Prezesa Zarządu Spółki, wzrost zatrudnienia nastąpił w grupie pracowników fizycznych i był związany z realizacją wyższego poziomu produkcji słupów i żerdzi kompozytowych. Na koniec I półrocza 2016 r. Spółka zatrudniała 53 osoby. W stosunku do 2008 r. stan zatrudnienia był niższy o 12 osób[44].

---

42 W stosunku do 65 pracowników zatrudnionych na koniec 2008 r.

43 Na koniec 2014 r. zatrudniano 36 pracowników.

44 W Planie restrukturyzacji w ramach *restrukturyzacji organizacyjnej i zatrudnienia* zaplanowano „optymalizację wielkości i struktury zatrudnienia".

Zgodnie z harmonogramem, do końca 2012 r. otwarto nowe kanały dystrybucji (nawiązano współpracę z dużymi hurtowniami) oraz przebudowano strony internetowe promujące produkty Spółki. Koszty przebudowy zostały pokryte ze środków własnych Spółki.

Spłata zobowiązań objętych restrukturyzacją umożliwiła oddłużenie Spółki i wyeliminowała ryzyko niewypłacalności. Zostały uregulowane wszystkie zobowiązania objęte układem sądowym, porozumieniami oraz zobowiązania poza układem, w tym wobec ZUS. Dnia 5 listopada 2014 r. Sąd potwierdził wykonanie układu zawartego z wierzycielami w 2011 r.[45], a 16 stycznia 2015 r.[46] dokonał wykreślenia zapisów dotyczących upadłości Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym[47]. Zamknięcie postępowania układowego i spłata wszystkich zobowiązań budżetowych umożliwiło Spółce udział w przetargach i spowodowało odzyskanie zdolności kredytowej.

Poniesione od października 2008 r. do grudnia 2015 r. wydatki na: restrukturyzację finansową (w wysokości 6 418,8 tys. zł), restrukturyzację działalności handlowej (5,7 tys. zł) oraz restrukturyzację zatrudnienia (55,0 tys. zł) były zgodne z założonymi w Planie Restrukturyzacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Spółka zrealizowała wszystkie wydatki na działania restrukturyzacyjne (6 479,5 tys. zł). Sfinansowała je, zgodnie z umową, środkami pomocy na restrukturyzację w wysokości 4 771,1 tys. zł (73,6% kosztów restrukturyzacji) oraz wkładem własnym w łącznej wysokości 1 708,3 tys. zł (26,4%).

(dowód: akta kontroli str. 172-376, 447-571, 572-636, 642-739, 740-780)

2.3. Spłata zobowiązań i realizacja zaplanowanych działań restrukturyzacyjnych umożliwiły odtworzenie kapitału obrotowego, podwyższenie kapitałów własnych i zwiększenie rentowności Spółki oraz miały wpływ na poprawę jej wyników finansowych.

Od 2014 r. wartość aktywów obrotowych Spółki (po raz pierwszy od 2008 r.), przewyższała zobowiązania krótkoterminowe o: 1 359,0 tys. zł (w 2014 r.), 1 907,0 tys. zł (w 2015 r.) i 1 318,0 tys. zł (w I półroczu 2016 r.)[48]. W stosunku do roku poprzedniego kapitał obrotowy wzrósł o 3 662,0 tys. zł (w 2014 r.) i 548,2 tys. zł (w 2015 r.). Wskaźnik płynności bieżącej[49] wzrósł z poziomu 0,57 (w 2013 r.) do 1,57 (w 2014 r.) i 1,72 (w 2015 r.). W I półroczu 2016 r. Spółka była zdolna do regulowania bieżących zobowiązań. Wskaźnik płynności bieżącej wynosił 1,42.

W latach 2014-2015 Spółka wykazała (po raz pierwszy od 2009 r.) dodatnie kapitały własne (odpowiednio: 4 225,0 tys. zł i 5 268,0 tys. zł) oraz osiągnęła zysk netto w wysokości kolejno: 3 756,0 tys. zł i 1 043,0 tys. zł. Na koniec I półrocza 2016 r. Spółka wykazała kapitał własny w wysokości 4 808,0 tys. zł i odnotowała stratę w wysokości 498,6 tys. zł[50]. Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że Plan Restrukturyzacji w zakresie odzyskania zdolności do konkurowania na rynku i generowania zysków nie jest zagrożony, a strata za I półrocze 2016 r. jest stanem

---

45 Postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach Wydział XII Gospodarczy ds. Upadłościowych i Naprawczych, sygn. akt: XII GUu 6/14

46 Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, sygnatura sprawy: GL.X NS-REJ.KRS/000152/15524.

47 Zwanym dalej „KRS".

48 Według Sprawozdań z wykorzystania i efektów udzielonej pomocy publicznej na restrukturyzację za poszczególne lata 2004-2015 oraz za okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r.

49 Aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe.

50 Według sprawozdań z wykorzystania i efektów udzielonej pomocy publicznej na restrukturyzację za poszczególne lata 2014-2015 oraz za okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r.

przejściowym. Wynika m.in. z opóźnień w procedurach przetargowych (spowodowanych zmianą ustawy o zamówieniach publicznych) oraz przejściowego zmniejszenia napływu środków z funduszy unijnych, co spowodowało przesunięcie projektów (szczególnie w obszarze infrastruktury kolejowej, gdzie ALUMAST SA dostarcza duże ilości swoich produktów) na drugą połowę 2016 r. i kolejne lata. Według wyjaśnień, nieosiągnięte w pełni cele sprzedażowe wynikały również z wydłużającego się procesu rozbudowy działu sprzedaży słupów i usług z zakresu oświetlenia ulicznego, który zakończono zatrudnieniem dyrektora sprzedaży i marketingu. Prezes Zarządu poinformował, że w II półroczu będą realizowane dwa zamówienia publiczne, opóźnione z przyczyn niezależnych od Spółki, o wartości netto odpowiednio 504,4 tys. zł i 340,3 tys. zł, a we wrześniu została podpisała umowa na dostawę słupów kompozytowych na kwotę 647,9 tys. zł. Jako dodatkowe produkty gwarantujące realizację zysków Prezes Zarządu wymienił, zdobywające rynek, wysokomarżowe produkty Spółki, tj. mobilną linię serwisową/zasilającą, podstawy polimerobetonowe do masztów i wysięgniki aluminiowe do słupów.

W latach 2014-2015 rentowność kapitału własnego[51] Spółki wyniosła odpowiednio 89%[52] i 20%. Na koniec I półrocza 2016 r. wskaźnik rentowności kapitału własnego osiągnął jednak ujemną wartość 10%. Według wyjaśnień Prezesa Zarządu, ujemna wartość tego wskaźnika to stan przejściowy wynikający z sezonowości sprzedaży oraz czynników niezależnych od Spółki, które miały wpływ na wynik finansowy w tym okresie.

(dowód: akta kontroli str. 572-627, 642-739, 740-780)

W wyniku wprowadzonego Planu Restrukturyzacji nastąpił również wzrost przychodów ze sprzedaży. W 2014 r. Spółka zrealizowała przychód w wysokości 9 325,0 tys. zł, tj. o około 900,0 – 1 200,0 tys. zł wyższy niż w latach 2009-2011[53]. Przychody ze sprzedaży w 2015 roku osiągnęły wartość 11 480,0 tys. zł i były wyższe o ponad 23% w stosunku do 2014 roku. Prezes Zarządu wyjaśnił, że istotnym elementem sprzedaży stały się kompozytowe żerdzie energetyczne i mobilne linie zasilające/serwisowe dystrybuowane przez spółkę zależną (…) Osiągnięte wyniki w zakresie wzrostu sprzedaży były możliwe dzięki odbudowie kapitału obrotowego, natomiast oddłużenie Spółki i podwyższenie kapitału, spowodowało terminową realizację dostaw surowców. Według wyjaśnień, Spółka mogła pozwolić sobie na zwiększenie stanów magazynowych, co znacznie skróciło terminy realizacji zamówień i co miało istotny wpływ na zwiększenie sprzedaży.

W I półroczu 2016 r. Spółka zrealizowała przychód na poziomie 4 298,4 tys. zł.

W 2014 r. zysk ze sprzedaży wynosił 445,4 tys. zł. W 2015 r. osiągnął wartość 816,3 tys. zł i był wyższy o 83,3% w porównaniu do roku poprzedniego. Na koniec I półrocza 2016 r. Spółka osiągnęła ujemny wynik ze sprzedaży (-459,5 tys. zł). Według wyjaśnień Prezesa Zarządu, strata wynika z sezonowości sprzedaży oraz czynników niezależnych od Spółki. Prezes Zarządu zwrócił również uwagę, że strata ze sprzedaży poniesiona w II kwartale 2016 r. (102,6 tys. zł) była niższa od osiągniętej w I kwartale tego roku (356,9 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 572-582, 642-739)

[51] Zysk netto/kapitał własny wyrażony w %.

[52] Z uwzględnieniem środków pomocy.

[53] Przychód netto ze sprzedaży w latach 2008-2011 wynosił odpowiednio: 11 433,0 tys. zł, 8 414,0 tys. zł, 8 613,0 tys. zł oraz 8 103,0 tys. zł

2.4. W okresie realizacji przez Spółkę umowy, w latach 2014-2016[54] nie były przeprowadzone kontrole udzielonej pomocy publicznej na restrukturyzację przez MSP lub inne organy.

(dowód: akta kontroli str. 155)

2.5. Zgodnie z § 2 Umowy Spółka utworzyła odrębny rachunek bankowy, który zasilały wyłącznie środki z tytułu udzielonej przez Ministra Skarbu Państwa pomocy publicznej na restrukturyzację, przekazane w formie dotacji (4 771,1 tys. zł). Opłaty za prowadzenie tego rachunku Spółka pokrywała ze środków własnych.

Operacje finansowe i zdarzenia gospodarcze związane z realizacją umowy ewidencjonowano od 8 sierpnia 2014 r. na dwóch wyodrębnionych analitycznych kontach księgowych: 130-29 – Dotacja oraz 130-32 – Udział Własny[55].

(dowód: akta kontroli str. 160, 445-446, 498-535, 555-571)

2.6. W trakcie korzystania z pomocy Spółka składała do MSP (w wersji papierowej) kwartalne[56] i roczne[57] sprawozdania z wykorzystania środków pomocowych. Zgodnie z postanowieniami umowy, do sprawozdań kwartalnych załączano: sprawozdanie F-01[58], rozliczenie kosztów (zgodnie z wzorem stanowiącym Załącznik nr 4 do umowy) oraz potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie wyciągów bankowych dokumentujące poniesione koszty za dany okres sprawozdawczy (z opisem wskazującym, do której pozycji z rozliczenia kosztów odnosi się pozycja z wyciągu[59]). Spółka poświadczała zgodność przekazywanych kopii wyciągów bankowych z oryginałem[60], z wyjątkiem załączonych do sprawozdania za IV kwartał 2015 r., na których widniały jedynie parafy członków Zarządu Spółki. Według wyjaśnień Wiceprezes Spółki, brak formalnego poświadczenia zgodności tych dokumentów z oryginałem wynikał z przeoczenia.

Do sprawozdań rocznych załączano również opinię i raport biegłego rewidenta z badania wykorzystania środków otrzymanych w następstwie udzielonej pomocy. Do sposobu ich wykorzystania biegły rewident nie wniósł zastrzeżeń.

Do każdego sprawozdania załączano przyjętą w formie uchwały opinię Rady Nadzorczej Spółki.

Do prezentowanych w sprawozdaniach danych oraz informacji dotyczących sposobu wykorzystania środków i efektów udzielonej pomocy Minister SP nie wniósł zastrzeżeń.

Wymagane sprawozdania były przekazywane do MSP w terminach określonych umową, tj. w terminie 45 dni po upływie kwartału i 180 dni od upływu danego roku obrotowego.

(dowód: akta kontroli str. 628-978)

2.7. W trakcie realizacji umowy nie wystąpił przypadek żądania przez Ministra Skarbu Państwa zwrotu udzielonej pomocy publicznej.

(dowód: akta kontroli str. Wyj. 155)

---

54 Do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

55 Aneks nr 13 do Zarządzenia Prezesa Zarządu Alumast SA z dnia 1 stycznia 2002 r. w sprawie Zakładowego Planu Kont/Polityki Rachunkowości.

56 Sprawozdanie kwartalne za okres odpowiednio: od 11 września do 31 grudnia 2014 r., od 1 stycznia 2015 r. do 31 marca 2015 r., od 1 kwietnia do 30 czerwca 2015 r., od 1 lipca do 30 września 2015 r., od 1 października do 31 grudnia 2015 r., od 1 stycznia do 31 marca 2015 r., od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r.

57 Sprawozdanie roczne za okres odpowiednio: od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

58 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe.

59 W przypadku nieponoszenia w danym okresie kosztów związanych z restrukturyzacją, do sprawozdania załączano potwierdzenia stanu rachunków na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

60 Potwierdzano za zgodność z oryginałem oraz podpisem wraz z imienną pieczątką Wiceprezesa i Prokurenta.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Spółka prowadziła działania przewidziane w umowie o udzieleniu pomocy terminowo i zgodnie z Planem Restrukturyzacji. Założone cele i wskaźniki zostały osiągnięte w trakcie realizacji umowy, przy czym pełna ocena trwałości efektów wykorzystanej pomocy, w tym przywrócenia Spółce długookresowej zdolności do konkurowania na rynku, będzie możliwa po upływie założonego w Planie Restrukturyzacji terminu osiągniecia tego celu (31 grudnia 2016 r.).

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[61] kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 29 listopada 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Stefania Zalewska
Gł. specjalista kontroli państwowej

.....

[61] Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK".